

wat ik nu toch weer zag ...

Het doel van deze rubriek is allerlei publikaties onder de aandacht van onze lezers te brengen, waarbij, gebruik makend van methoden en technieken op ons vakgebied, onjuiste of dubieuze conclusies zijn getrokken of een verkeerde voorstelling van zaken werd gegeven. Deze kunnen dan, behalve tot 'lering ende vermaeck', gebruikt worden bij het overdragen van de rol van ons vakgebied.

Het ligt in de bedoeling om deze stukjes, die kort moeten zijn, toe te spitsen op het misbruik in algemeen toegankelijke media als radio, televisie en (vooral) kranten en algemene tijdschriften. Het is zeker niet de bedoeling om via deze rubriek een discussie te gaan voeren over allerlei beweringen in academische publikaties. Het gaat om het 'algemeen maatschappelijk belang' van het juiste gebruik van de informatieoverdracht en de problemen die daarbij op kunnen treden.

De redactie berust bij Arend Oosterhoorn (adres zie voorblad). De stukjes dienen aan hem te worden gezonden, waarbij

- ◇ de tekst het liefst wordt aangeleverd op een floppy in WordPerfect of naar WordPerfect te converteren formaat;
- ◇ mogelijke grafieken of andere originelen zodanig worden meegestuurd dat er geen al te groot kwaliteitsverlies optreedt door kopieën van kopieën van Uiteraard worden die originelen geretourneerd na publikatie, tenzij anders afgesproken;
- ◇ de lengte van de bijdrage zich beperkt tot maximaal twee zijden A4 volgens de aanwijzingen van Kwantitatieve Methoden.

In het geval dat er meerdere inzendingen zijn naar aanleiding van dezelfde publikatie, zal de redactie de mogelijkheid bekijken om één reactie samen te stellen waarin de visies van alle inzenders herkenbaar is.

In de loop der tijd zullen we wellicht komen met bijstellingen met betrekking tot deze rubriek. In de praktijk zal zich een optimale vorm aandienen.

De redactie beslist over de uiteindelijke vorm en plaatsing.

Reizigers en Treinen, van mensen en de dingen die (te laat) voorbijgaan

Gerrit J. Stemerding

Recentelijk bevatten vrijwel alle dagbladen een artikelje over een NS onderzoek naar de punctualiteit van de dienstregeling. De belangrijkste uitkomst was dat gemiddeld 1/3 van de treinen met vertraging vertrok en dat dit voor treinen in de spits zelfs in 50% van de gevallen zo was.

Ik vond dit een typerend voorbeeld van statistische knulligheid. Twee belangrijke fouten zijn hier te constateren. Ten eerste is niet het op tijd vertrekken belangrijk voor de reiziger, maar het op tijd aankomen: de NS hebben dus een verkeerde variabele gebruikt om hun punctualiteit te operationaliseren. Ten tweede is het niet belangrijk hoeveel treinen op tijd rijden, maar wel hoeveel passagiers op tijd reizen. De NS lijken nog altijd meer interesse te hebben in het op tijd laten *vertrekken* van *treinen* dan in hun feitelijke taak: het op tijd laten *aankomen* van *reizigers*.

Laten we even aannemen dat 70% van het totaal aantal reizigers in de spits reist. Dan vertrekt 50% van deze 70% te laat en 33% van de 30% niet-spits reizigers. In totaal betekent dit dat 45% van de reizigers niet op tijd vertrekt!

En zelfs dit beeld is nog te gunstig. Als we, zoals het behoort, even verder nadenken over wat we meten en met welk doel, moeten we opmerken dat spits-reizigers vrijwel dagelijks reizen terwijl niet-spits reizigers dat misschien maar een- of tweemaal per maand doen. De uitermate slechte punctualiteit in de spits treft dus steeds dezelfde personen. Ook reist de spits-reiziger bijna iedere dag zowel heen als terug in de spits: de beklagenswaardige kan dus rekenen op een vertraging van gemiddeld eens per werkdag.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat het bij dit soort onderzoeken naast de feitelijke punctualiteit vooral ook om de perceptie daarvan dient te gaan. Spits-reizigers zijn vrijwel zonder uitzondering personen die een werkkring hebben waar ze op tijd dienen te arriveren. Vertraging heeft voor hen dan ook een veel grotere negatieve impact dan voor een niet-spits-reiziger.

Kortom, er valt nog veel te verbeteren voor de NS.

Adres auteur:
Larixlaan 15
3971 RB Driebergen-Rijsenberg

Inhoud Jaargang 18 (1997)

<i>Timo M. Bechger</i> Practical Guidelines on the Required Sample Size in a Two Group Multivariate Mean Comparison	56, 75
<i>W.C. Beek en A. Volgenant</i> Competitiesplitsing van volledige grafen	54, 31
<i>Wim van Breukelen en Ab Mooijaart</i> Een vergelijking van twee analyse-methoden: "gewone" regressie-analyses en "regressie-analyses" met latente factoren	54, 11
<i>J.M. Buhrman</i> OlympiaStat	55,115
<i>C.C.J.H. Bijleveld and F.D. Bijleveld</i> A comparison of the applicability of two approaches to linear dynamic systems analysis for N subjects	55, 37
<i>C.C.J.H. Bijleveld zie: J. de Leeuw</i>	
<i>F.D. Bijleveld zie: C.C.J.H. Bijleveld</i>	
<i>L.M. Collins and A.J. Tracy</i> Estimation in complex latent transition models with extreme data sparseness	55, 57
<i>H.A.J. Crauwels en L.N. van Wassenhove</i> Meta-heuristieken voor volgordeplanning	56, 63
<i>N. Dekker</i> Resampling Stats	56, 85
<i>Jacob Goeree en Mark Minkman</i> De vraag naar voetbal: resultaten van een gecensureerde regressie-analyse	54, 47
<i>Cees Gorter, Peter Nijkamp & Eric Pels</i> Are Investment Forecasts of entrepreneurs rational?	56, 7
<i>E. van Imhoff zie: J.G. Odink</i>	
<i>Franç Klaassen zie: Jan Magnus</i>	
<i>Sytse Knypstra</i> Kansverdelingen en objecten	54, 91

<i>Ruud Koning</i> Rapportcijfers voor voetballers: zin of onzin?	54, 69
<i>Wim P. Krijnen</i> A note on non-negative estimates for the loadings in the one-factor model	54, 5
<i>Rien van der Leeden</i> Hierarchical models for repeated measurements	56, 21
<i>J. de Leeuw en C.C.J.H. Bijleveld</i> The mixing approach as a unifying framework for dynamic multivariate analysis	55, 95
<i>Jan Magnus en Franc Klaassen</i> Wat tenniscommentatoren niet weten: een analyse van vier jaar Wimbledon	54, 55
<i>Mark Minkman zie: Jacob Goeree</i>	
<i>K. van Montfort zie: A. Mooijaart</i>	
<i>A. Mooijaart and K. van Montfort</i> State-space models for categorical variables	55, 73
<i>Ab Mooijaart zie: Wim van Breukelen</i>	
<i>Peter Nijkamp zie Cees Gorter</i>	
<i>J.G. Odink en E. van Imhoff</i> Driemaal dubbel: kansen en rendementen in het monopoly-spel	56, 41
<i>J.H.L. Oud</i> SEM state space modeling of panel data and its relationship to traditional single subject state space modeling	55, 7
<i>Eric Pels zie Cees Gorter</i>	
<i>Gerrit Timmer</i> Bedrijfseconometrie: tussen kunst en wetenschap	54, 77
<i>Freek-Jan Toevank en Matthijs Wolters</i> Game, stats en match	54, 63
<i>A.J. Tracy zie L.M. Collins</i>	
<i>A. Volgenant zie: W.C. Beek</i>	
<i>L.N. van Wassenhove zie: H.A.J. Crauwels</i>	
<i>Matthijs Wolters zie: Freek-Jan Toevank</i>	